´ Preventivní program

školní rok 2026 - 2027

Základní škola Brno, Horácké nám. 13, příspěvková organizace
tel. 541 321 507, e-mail: skola@zshoracke.org, www.zshoracke.org

Mgr.et Mgr. Ivana Melichárková - ředitelka školy

Ing. Ilona Nesňalová - poradenská činnost

Mgr. Lukáš Novák - metodik prevence 2. stupně

Mgr. Jana Vlachová - vedoucí týmu ŠMP, metodička prevence 1. stupně

Mgr. Klára Procházková - školní psycholožka

Mgr. Věra Suchánková – školní psycholožka

Obsah

Obsah 3
Charakteristika školy 4
Vnitřní a vnější informační zdroje školy 4
Bezpečná škola 6
Školní řád 6
Krizový plán školy 6
Řešení přestupků 7
Riziková místa ve škole 7
Východiska a cíle preventivního programu 8
Základní východiska programu 8
Hlavní cíle preventivního programu 8
Aktivity na úrovni celé školy / Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny 10
Aktivity na úrovni ročníku 11
Konkrétní možnosti prevence pro jednotlivé prvky vztahové sítě školy 12
Pro žáky 12
Pro učitele 12
Pro rodiče a veřejnost 13
Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy 14
Ředitelka školy 14
Výchovný poradce 14
Metodik prevence 14
Školní psycholog 15
Pedagogové 15
Nepedagogičtí pracovníci 15
Evaluace 16
Seznam příloh 17
Příloha 1: Ukázka deníku třídního učitele 17
Příloha 2: Kontakty na specializované instituce 18
Příloha 3: Vybrané předpisy pro oblast prevence rizikových forem chování 18
Příloha č. 4: Ukázka z tabulky prevence (6. ročník) 21
Příloha č. 5: Sdílená tabulka preventivních aktivit 24

Charakteristika školy

Základní škola Brno, Horácké nám. 13, příspěvková organizace je brněnskou základní školou a současně spádovou pro městskou část Ivanovice. Jedná se o sídlištní, plně organizovanou školu městského typu umístěnou ve dvou budovách vzdálených od sebe cca 5 minut chůze (na pracovišti Úprkova je soustředěna část prvního stupně). Budovy základní školy jsou umístěny v klidném prostředí městské čtvrti na severním okraji statutárního města Brna s dobrou dostupností hromadné dopravy i dopravy z přilehlých částí Brna. Kapacita školy je 960 žáků – na obou stupních jsou v jednom ročníku až čtyři paralelní třídy, s výjimkou druhého ročníku, kde je pět tříd. Základní rozdělení tříd je písmeny A – E. Škola v tomto školním roce zavedla jednu přípravnou třídu. Tato třída má označení OA.

Škola je součástí řady projektů zaměřených na rozvíjení kompetencí pedagogů, spolupráci a dobré vztahy s rodiči i širší komunitou (Rodiče vítáni, Spolek brněnských otevřených škol, Spolek rodičů a přátel školy, Začít spolu, Férová škola, Podnikavá škola apod.).

Vzdělávací program školy je profilován směrem k osobnostně sociálnímu rozvoji (daltonské prvky, MIU, objevovaní, podnikavost, projektové vyučování, hodnotové vzdělávání, vysoký podíl skupinové práce a aktivity žáků v hodině), jazykovému a sportovnímu zaměření. Mimo to zde fungují i volnočasové aktivity.

Za základní pilíře vzdělávacího a výchovného procesu na naší škole považujeme: rozvoj korektních mezilidských vztahů, výchovu ke zdraví a prevenci sociálně rizikových forem chování, což se také odráží ve školním vzdělávacím programu AMOSEK,

Vnitřní a vnější informační zdroje školy

Charakteristickým znakem školy je maximální podpora průběžné a vzájemné komunikace mezi žáky, pedagogy, vedením školy, rodiči, případně dalšími organizacemi. Jako základní vnitřní informační zdroje školy jsou využívány:

- **Webové stránky školy** - všechny důležité informace včetně preventivního programu lze najít na webových stránkách školy pod příslušným odkazem. Na těchto stránkách najdeme kontakty na konkrétní pracovníky v oblasti prevence.
- **Edupage** - tzv. elektronická žákovská knížka a třídní kniha. Po přihlášení si mohou rodiče prohlédnout výsledky studia svého dítěte a získat přehled o výuce i o kázeňských opatřeních. Jedná se současně i o komunikační platformu pro hromadné informování rodičů týkající se organizačních záležitostí či psaní emailů s vybranými vyučujícími.

- **Třídní schůzky a hovorové hodiny** - rodiče jsou na prvních třídních schůzkách seznámeni s principy preventivního programu školy a obdrží kontakty na členy ŠPP, na které se mohou v případě problémů obracet. Rovněž jsou seznámeni s se školním řádem. Kázeňské problémy dětí jsou řešeny se zákonnými zástupci aktuálně v průběhu celého školního roku třídními učiteli, případně členy ŠPP. V případě potřeby je možno využívat kromě konzultačních hodin pedagogů a individuálně domluvených schůzek také hovorových hodin (2x za pololetí). Na hovorové hodiny chodí společně rodiče s dětmi.
- **Žákovský parlament** - fungování parlamentu vychází ze zájmu dětí, je postavený na dobrovolnosti. Žáci se setkávají pravidelně, a to na obou budovách. Obě pracoviště si předávají informace a vzájemně spolupracují. Žáci se scházejí zejména dle potřeby tak, jak vyžaduje realizace jimi zvolených projektů. Na vedení parlamentu se podílí Anna Procházková, Radka Tomandlová, Eva Vítámvásová, Michaela Albrechtová, Petra Oprchalová ve spolupráci se školními psychology a třídními učiteli. Činnost žákovského parlamentu a jednotlivé akce umožňují žákům aktivně ovlivňovat atmosféru školy. Plánuje se spolupráce obecného parlamentu s obcí a další školou.
- **Schránka důvěry** - Na škole funguje elektronická schránka důvěry na emailové adrese: schrankaduvery@zshoracke.org, která slouží zejména k prevenci i řešení rizikového chování, ale také k dotazům, problémům či nápadům žáků, pedagogů i rodičů. Elektronickou schránku má na starost školní psycholožka Klára Procházková, funguje v režimu důvěrném a v případě potřeby i anonymním. Ve škole se nachází tři klasické schránky důvěry, které mají na starost metodici prevence společně se školním psychologem.
- **Školní časopis** - školní časopis Horáček vychází 2x ročně. Na starost ho má Mgr. Matěj Stareček.
- **Knihovna** - dalším informačním zdrojem pro žáky a vyučující je knihovna ve studovně - k využití kdykoliv po dohodě s učiteli, kteří mají knihovnu ve správě. Publikace týkající se prevence jsou k dispozici u metodiků prevence.
- **Školní rozhlas** - pro rychlé a hromadné předání důležitých informací slouží také školní rozhlas.
- **Spolupráce s dalšími organizacemi** - nejčastěji se jedná o oblast intervenční, psychologické, psychiatrické a sociální péče.
    - OSPOD - předávání informací, schůzky a komunikace dle potřeby, pozvánky i na některá setkání ŠPP či jednání s rodiči.
    - Školská zařízení - PPP (zejména Kohoutova, Voroněžská, Kociánka), SPC (zejména Štolcova), K Centrum Sládkova, SVP (Kamenomlýnská), Diagnostický ústav Brno, středisko výchovné péče a základní škola, která sídlí na adrese

Hlinky 140. Případně jiná zařízení dle potřeby.

- Policie - spolupráce při rizikovém chování související s trestnou činností, v rizikových situacích v okolí školy, dopravní výchova.
- Krizová centra - KC pro děti a mládež Hapalova, linky důvěry, modrá linka.
- Nestátní neziskové organizace a příspěvkové organizace - dle příslušné problematiky, např. Podané ruce - problematika závislostí, preventivní programy.
- Aplikace Nepanikař - První pomoc při psychických potížích. Aplikace „Nepanikař“ poskytuje zdarma rychlou první psychologickou pomoc. Obsahuje moduly: deprese, úzkost/panika, sebepoškozování, myšlenky na sebevraždu, moje záznamy, poruchy příjmu potravy a kontakty na odbornou pomoc. Osobní odbornou pomoc poskytují školní psychologové.

Bezpečná škola

Na naší škole probíhá prevence rizikového chování v souladu se směrnicemi rizikového chování, školním řádem školy včetně klasifikačního řádu a dále preventivního programu naší školy i krizových plánů. Krizové plány jsou průběžně aktualizovány na základě aktualizací MŠMT. S těmito informacemi jsou seznámeni všichni učitelé vždy na začátku školního roku. Dále tyto informace jsou celoročně pro učitele dostupné na na interním serveru školy ve složce prevence. Metodik prevence odpovídá za seznámení učitelů s preventivním programem, jeho správným pochopením a účastní se šetření, které se týká závažného rizikového chování v této oblasti. S náplní preventivního programu školy jsou učitele seznámení interním vzděláváním v rámci školy a pomocí webových stránek školy.

Školní řád

Každým rokem je školní řád aktualizován. Jsou v něm zmíněna výchovná opatření, mezi které patří jak kázeňská opatření, tak pochvaly. Oceňováním žáků prostřednictvím pochval je posilováno pozitivní chování žáků ke svým spolužákům, pedagogům a škole.

Celé znění školního řádu lze najít na webových stránkách školy

https://www.zshoracke.org/sites/default/files/2026-09/Skolni_rad_2026_27_schvalenySR.pdf

Krizový plán školy

Je třeba důsledně dodržovat pravidla a postup šetření rizikového chování . Pro tyto případy jsou na interním serveru školy ve složce prevence úplné verze krizových plánů z MŠMT, které jsou určeny výhradně pro potřeby pedagogů a členů ŠPP. Krizové plány jsou dle potřeby aktualizovány a rozšiřovány. Obecný postup intervence při zjištění rizikového chování je následující:

- **Méně závažné události** shromažďuji informace od žáků a pedagogů, dokumentují a ošetřují TU. V případě potřeby mohou situaci zkonzultovat s příslušným metodikem prevence.
- **Závažnější a opakované události** vždy řeší TU ve spolupráci se ŠMP. Dokumentace týkající se závažných situací se ukládá jak u TU, tak u ŠMP a ŘŠ.
- **Formuláře pro šikanu a násilí** se zaznamenávají do dokumentů (viz. příloha)

Řešení přestupků

Průběžně jsou monitorovány všechny projevy rizikového chování - zejména nezdravé vztahy v kolektivu, ponižování lidské důstojnosti, projevy rasismu a vtipy na úkor druhého. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření.(viz školní řád). Kázeňská opatření jsou odstupňována dle závažnosti. Při ukládání kázeňského opatření se postupuje citlivě, je také možné přihlédnout ke stupni spolupráce daného dítěte. Při závažných porušeních škola může přistoupit rovnou k ukládání kázeňského opatření. (př. napomenutí, důtku třídního učitele…). Ukládání poznámek za závažný kázeňský přestupek je nutné konzultovat se členy ŠPP a předem informovat rodiče. U vážných přestupků probíhá první jednání s rodiči, druhé jednání pak i za účasti OSPODu. Postup opatření má následující obecné schéma:

- **individuální pohovor se žákem**, **informování rodičů**,
- **jednání s rodiči a třídním učitelem**
- **jednání s rodiči** na úrovni výchovné komise
- **případné doporučení kontaktu s odborníky**,
- v případě nespolupráce rodičů kontaktování OSPODu, v případě porušení zákona oznámení **Policii ČR**.

Riziková místa ve škole

Žáci jsou v třídnických hodinách na začátku roku informování o bezpečném pohybu na půdě školy. Ke krizovým místům školy patří dopravní hřiště, šatny, relaxační zóny na chodbách a toalety, přesun dětí na oběd a čekání ve frontě.

- **Prostory šaten** - potencionální místo seskupování dětí, obtížnější kontrola. Opatření – šatny jsou uzamčeny pouze z jedné strany. Pedagogický dozor je v prostorách vestibulu a vykonává dozor i nad šatnami.
- **Relaxační zóny** - na chodbách jsou pro žáky vytvořena místa setkávání, kde se žáci seskupují. Opatření - dohled pedagogů na chodbách (více úseků, každý úsek jeden pedagog).
- **Chodby –** dohled na chodbách, zákaz používání mobilů o přestávkách.
- **Dopravní hřiště** - na dopravní hřiště mohou chodit žáci při pěkném počasí celoročně v průběhu velké přestávky. Cílem je podpořit zdravé přestávky s pohybem, kompenzovat kognitivní zátěž a umožnit ventilaci přebytečné energie. Opatření - dohledy pedagogů.
- **Toalety** - potencionální místo setkávání žáků v nedohledovém prostoru. Opatření - prostory před toaletami jsou o přestávce dohledovány učiteli na příslušných chodbách, v hodině jsou žáci uvolňováni jednotlivě, v případě problémových žáků s doprovodem asistenta.
- **Přesun na oběd a čekání před jídelnou** - žáci se na oběd přesunují skupinově pod dohledem pedagoga. Opatření - jídelna a prostory před jídelnou zajišťuje dohlížející učitel.
- **Prostor před budovou školy po schodiště –** kázeňské opatření podle školního řádu. Žáci byli poučeni na začátku školního roku.

Východiska a cíle preventivního programu

Základní východiska programu

Základem je podpora **pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli** a vytváření **bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí**. Preventivní program za tím účelem:

- podporuje každodenní komunikaci a vztahy mezi žáky a učiteli,
- posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy,
- uplatňuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt,
- rozvíjí jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Hlavní cíle preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- **bezpečné a přátelské klima uvnitř školních tříd** jako sdílená vize žáků, pedagogů, vedení školy i rodičů,
- **důvěryhodné pozitivní mezilidské klima na úrovni celé školy** (zahrnující celou vztahovou síť školy: žáci, rodiče, učitelé, pedagogové, veřejnost, odborná veřejnost),
- minimalizace šikany, kyberšikany, projevy rasismu a dalšího rizikového chování
- **postupné zaváděné hodnotového vzdělávání do výuky a vzájemná propojenost s jednotlivými předměty a prevencí**

Krátkodobé cíle

- Pokračuje sdílený deník TU s metodiky prevence a školními psychology. Pro přehlednější a rychlejší informovanost dění ve třídách. Třídní učitel zapisuje preventivní akce v průběhu celého školního roku, pohovory s žáky i rodiči, výchovné komise a případně jiné pro něho závazné informace. Průběžná kontrola ze strany metodiků prevence probíhá jednou za čtvrtletí.
- Úzká spolupráce metodiků prevence se školními psychology v rámci třídních kolektivů.
- Konečná tabulka prevence pro jednotlivé třídy se odevzdává na konci školního roku.
- Spolupráce s organizacemi mimo školu. Výběr preventivních programů zastřešuje Mgr. Jana Vlachová. Další preventivní programy vybírají třídní učitelé, kteří nejlépe vědí, co jejich třída potřebuje. Na realizaci preventivních

aktivit do tříd se podílí i učitelé dalších školních předmětů. (např. Člověk a zdraví, Výchova k občanství,Informatika, Prvouka…).

- Na začátku školního roku proběhla informativní schůzka preventistů pro všechny pedagogické pracovníky. Její náplní bylo seznámení se změnami ve školním řádu, upozornění na důležité pasáže týkající se záškoláctví, šikany, komunikaci se třídou a zákonnými zástupci. Dále byli začínající učitelé seznámeni s verzí Deníku třídního učitele, formuláři (šikanu, násilí, pohovory se žáky a rodiči) a novou verzí prevence na tento školní rok. Preventivní aktivity byly závazně posíleny hodnotovým vzděláváním.
- Setkávání preventistů probíhá dle aktuální potřeby a případné problémy jsou konzultovány každý měsíc při setkání ŠPP, mimo to se preventisté setkávají každých 14dnů s vedením školy a vedoucí ŠPP
- Průběžně jsou pedagogové informování o novinkách ohledně prevence.
- Třídní učitele byli vyškoleni ohledně realizace Dne s hodnotovým vzděláváním, který proběhl na začátku školního roku v jednotlivých třídách.
- Propracování námětů pro vedení třídnických hodin v rámci závazného ošetření jednotlivých oblastí (individuální konzultace se školními metodiky prevence, školními psychology, pořádání inspiromatů školními metodiky prevence).
- Podpora třídních učitelů při práci s třídním kolektivem - zejména v zaměření se na pravidelnou a propracovanou nespecifickou prevenci rizikového chování.
- Úzká spolupráce učitelů se členy ŠPP jak na úrovni konzultační, tak intervenční. Aktivní podpora začínajících učitelů i těch, kteří řeší nějaký problém nejenom s třídním kolektivem. Zvláštní pozornost je věnována nově vytvořeným kolektivům šestých tříd.
- Užší spolupráce mezi metodiky prvního a druhého stupně z hlediska pr opojenosti a vzájemné informovanosti, kontrola preventivních aktivit na škole.
- Žáci s OMJ - hlavním cílem je jejich integrace do třídních kolektivů, aby se cítili bezpečně a současně respektovali všechny pravidla školy.

Aktivity na úrovni celé školy / Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Mezi mechanismy podporující prevenci rizikového chování jsou na úrovni celé školy zařazeny následující aktivity:

- **projektové vyučování, daltonská výuka a celoškolní projekty** umožňují žákům seznámit se s aktuálními tématy formou intenzivní spolupráce tříd napříč třídami i ročníky, žáci se navzájem poznávají a rozvíjejí spolupráci bez ohledu na věk, jedná se současně i o podstatný prvek prevence ponižování osobní důstojnosti starších žáků vůči mladším,
- zvyšování příznivého klimatu **ve třídních kolektivech formou organizování** výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu, seznamovací akce pro nově vytvořené třídní kolektivy (tzv. adaptační pobyty) - konkrétně vždy šesté třídy, jiné ročníky v případě sloučení nebo podle aktuální potřeby,
- **žákovský parlament** (žákovská rada) - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití, je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy; pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.
- **organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole** a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (projektové dny, sportovní akce, výjezdní sborovna atd.),
- **nabídka volnočasových aktivit**
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných **soutěžích**
- **výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních** - vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování (projekty - zdravé svačiny, pohyb a výživa apod.)
- **akce zaměřené na zvyšování právního povědomí** (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií) - podle potřeby,
- **environmentální výchova** (výukové programy v rámci přírodovědné stanice, zapojení do ekologických soutěží), ekoškola, třídění odpadu, Ekotým
- školní zpravodaj
- **peer program** - tato spolupráce se velmi osvědčila například při celoškolních projektech i jiných akcích jako je např. mikulášská, LVK, Den Země atd..

Aktivity na úrovni ročníku

Kromě prevence na úrovni celé školy byla stanovena **závazná témata prevence a hodnotového vzdělávání pro daný ročník.** Závazné preventivní aktivity pro třídy realizuje třídní učitel, pedagog předmětu, pro který je konkrétní preventivní aktivita stanovena, člen ŠPP či externí spolupracující organizace, případně i v kombinaci. Celoroční preventivní práce pro všechny ročníky je obsažena v tabulce, kterou má každý třídní učitel k dispozici pro svoji třídu. Rozsah a obsah prevence pro jednotlivé ročníky si učitelé mohou dohledat v příslušné složce na učitelském webu.

Nespecifická prevence je zaměřena na **komplexní posílení osobnosti a schopností člověka**. Jedná se o aktivity, které obecně napomáhají snižovat nebezpečí vzniku a rozvoje jakéhokoliv rizikového chování. Kromě rozvíjejícího působení všech pedagogů, které plyne z podstaty výchovy a vzdělávání, tuto prevenci realizují primárně **třídní učitelé v rámci třídnických hodin**, kteří jsou podporováni v intenzivní práci zaměřené na kolektiv třídy a skupinová specifika. Způsob zpracování většiny témat je ponechán na volbě třídního učitele dle aktuální situace ve třídě za podpůrné metodické podpory členů ŠPP.

Všeobecná specifická prevence zaměřená na rizikové skupiny osob je realizována buď jako **součást třídnických hodin** či v mnohých případech jako **součást tematických plánů** výuky vybraných předmětů (člověk a zdraví, výchova k občanství, tělesná výchova, přírodopis, informatika apod.) či jako externě realizovaný program. U témat, která vyžadují citlivý přístup, je realizace podmíněna **konzultací se členy ŠPP** či je odborníky (interními či externími) přímo odvedena, jedná se zejména o syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte nebo domácí násilí.

Selektivní specifická prevence je v případě potřeby realizována nejčastěji externí organizací ve formě interaktivních programů zaměřených na řešení problémových vztahů a komplikovaných situací ve třídních kolektivech. S posouzení aktuálního stavu ve třídě pomáhá TU školní psycholog.

Indikovaná specifická prevence je zaměřena na cílenou a dlouhodobou práci s dětmi, jejich rodinami a pedagogy. Jedná se o situace, při jejichž řešení napomáhají členové ŠPP, či jsou doporučovány kontakty na externí organizace.

Na učitelský interní portál jsou k jednotlivým tematickým okruhům průběžně vkládány metodické podpůrné materiály a aktivity, kterými lze dané téma ve třídě podrobněji rozpracovávat. Tyto podklady mohou dále sloužit jako inspirace pro další práci se třídou. Při výskytu rizikových jevů je situace urychleně řešena a jsou s ní seznámeni rodiče, případně jiné instituce podle závažnosti daného problému.Konkrétní možnosti prevence pro jednotlivé prvky vztahové sítě školy

Pro žáky

- **Pravidelné třídnické hodiny (tzv. Pelíšky)** jsou pevnou součástí rozvrhu druhého stupně a pátých tříd, a to 1x týdně. Na prvním stupni probíhají třídnické hodiny podle potřeby v rámci výuky. V těchto třídnických hodinách se především formou komunitních kruhů rozvíjí vzájemná komunikace, podporuje soudržnost třídy a zdravé klima. V těchto hodinách probíhá jak preventivní činnost, tak i intervenční aktivity zaměřené na řešení aktuálních problémů ve třídě. A jsou zde využívána témata z hodnotového vzdělávání.
- **Zpětná vazba pro žáky, důraz na porozumění pravidlům** - kázeňský systém je každým rokem aktualizován na základě připomínek a postřehů třídních učitelů. Zaměření se na smysl a fungování formálních i neformálních pravidel (vyvěšená pravidla soužití ve třídách, která si třída sama stanovila, vytváření třídních pravidel společně s žáky).
- **Interaktivita řešení** - po prvním (méně vážném) incidentu rozhovor s TU, při opakování či prvním vážnějším incidentu i se členem ŠPP, vedením školy a zákonnými zástupci, pokud se nenajde společné řešení se zákonnými zástupci, v případě opakování vážného přestupku pak již ohlášení na OSPOD a jednání za jeho účasti.
- **Aktivní absolvování konzultací se ŠP i u dalších institucí** by mělo být vnímáno pozitivně i s účinky alternativního trestu i podmíněného odkladu snížené známky z chování. Využití explicitní smlouvy se žákem a rodiči (výchovná komise).
- Na webu školy jsou uvedeny **konzultační hodiny** všech členů ŠPP, kdy bude každý metodik prevence pravidelně žákům k dispozici v předem určených hodinách v intervalu jednoho pracovního týdne.

Pro učitele

- Intenzivní práce a posílení role třídního učitele v oblasti vztahů mezi dětmi ve třídě, navázání žáků na sebe, zvýšené monitorování třídy a podpora i o přestávkách - zvláště v 6. ročníku.
- **Třídní učitelé realizují třídnické hodiny v podobě strukturovaných hodin.** Kromě závazných preventivních aktivit se věnují aktuálním potřebám žáků.
- **Zvýšená pozornost** ve všech hodinách výuky např. reflexe dělení do skupin (losováním, neprohlubovat vyloučení dítěte). Při zachycení ostrakizace je nezbytné komunikovat s TU /členy ŠPP/ na poradě, nenechat problém „zrát“.
- **Maximální senzitivita k poznámkám ponižujícího charakteru** - nikdy nepřecházet ani nepřehlížet. Nejprve pojmenovat, vytvářet náhled a empatii - upozorněním, pojmenováním jevu, vlastní reflexí. Podruhé pak ponižování vždy řešit s TU. Při dalším opakování řešit i s členy ŠPP (pohovor žáka s VP nebo metodikem prevence, ideálně za přítomnosti TU, následně možná spolupráce se ŠP).
- **Třídní učitelé konzultují případné problémy své třídy se členy ŠPP.**
- **Metodická podpora ze strany ŠPP** - průběžně, dle potřeby (metodické materiály, školení a workshopy, individuální konzultace atd.).
- **Přítomnost mentorů na škole** - v případě zájmu daného učitele, je možné využít spolupráci s mentory (náslechy, zpětná vazba atd.).

Pro rodiče a veřejnost

Vybrané aktivity týkající se primární prevence jsou realizované i se zaměřením na rodiče a širší veřejnost a mají za cíl podporovat otevřenou komunikaci mezi rodiči - žáky - školou, definovat a nabídnout konkrétní podpůrné služby a opatření pro rodiče, kteří potřebují odbornou pomoc týkající se dítěte, potíží se školou apod. Jde konkrétně o tyto aktivity:

- **nabídka konzultačních hodin**: třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence, školního psychologa,
- **zapojení** do řešení případů, zveme na jednání se žáky
- **seznámení rodičů s PP** a preventivními aktivitami v rámci třídních schůzek,
- **seznámení rodičů s postupem školy** v případě výskytu rizikového chování,
- **"workshopy" pro rodiče** v rámci projektu Kavárny pro rodiče, které máme každý měsíc - spolupráce s rodiči a zapojení komunity do výchovně-vzdělávacích aktivit (Začít spolu, Spolek rodičů a přátel školy atd.)
- **PR školy** – články na webu školy, Facebooku, Instagramu, Youtube, v médiích za cílem podpory pozitivního jména školy.

Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

Ředitelka školy

Ředitelka školy úzce spolupracuje se všemi členy ŠPP, zúčastňuje se jednou měsíčně při pravidelných setkávání, při kterých dochází k oboustranným informacím ohledně aktuálních problémů a jejich řešení. Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a provádí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Navrhuje v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, členů ŠPP a pracovníků orgánů péče o dítě.

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel,… Výchovný poradce ve spolupráci se ŠPP navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s

dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí, apod.) Konzultuje problémy s odbornými pracovišti - SPC, PPP. Na škole působí celkem čtyři výchovní poradci - dva pro druhý stupeň, dva pro první stupeň.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu. Na škole pracují dva metodici prevence, jeden pro druhý stupeň a jeden pro první stupeň.

Školní psycholog

Školní psycholog napomáhá metodikovi prevence s preventivním programem a podílí se na jeho realizaci. Pomáhá třídním učitelům s realizací třídnických hodin, zejména co se týče obsahu hodin. Pracuje s třídními kolektivy na rozvoji přátelské atmosféry a bezpečných vztahů v kolektivu. Zaštiťuje adaptační pobyt žáků, který je nabízen nově utvořeným kolektivům v šestých třídách. S metodikem prevence se účastní šetření a řešení nežádoucích jevů (role konzultanta). Také provádí individuální konzultace se žáky, rodiči či učiteli. Žáci se ke školnímu psychologovi dostávají z vlastní iniciativy nebo na podnět rodičů či učitelů. Dále provádí kariérové poradenství pro žáky 9. tříd. Na škole působí dva školní psychologové.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání

a dalších možností komunikace. Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči, metodikem prevence, výchovným poradcem a školním psychologem. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.). Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Všichni učitelé mají konzultační hodiny, kde s žáky i rodiči řeší případné problémy. Pedagogičtí pracovníci jsou průběžně vzdělávání formou různých školení v metodikách preventivní výchovy a osvojují si praktické, psychologické a sociálně psychologické dovednosti, techniky rozvíjení osobnosti, metody vedoucí k vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a k řešení problémových situací.

Nepedagogičtí pracovníci

Také nepedagogičtí pracovníci (ekonomičtí pracovníci, uklízečky, kuchařky, školníci) jsou součásti vztahové sítě a klimatu školy, dostávají se do kontaktu se žáky. V tomto smyslu je také ŠPP k dispozici i jejich potřebám, dotazům, přichází s nabídkou metodické podpory, je otevřeno podnětům z jejich strany. Je definována komunikační linie při zjištění rizikových jevů a chování žáků nepedagogickými pracovníky, kteří se obrací buď prostřednictvím své nadřízené (hospodářka školy) na členy ŠPP, v akutních situacích pak bezodkladně přímo na členy ŠPP.

Evaluace

Evaluace vychází z obecného evaluačního procesu, který je definován v rámci ŠVP. Konkrétně je získávána zpětná vazba z:

- **každoročního hodnocení třídních i netřídních učitelů** (písemně i rozhovor s ředitelkou školy),
- **kvantitativního a kvalitativního přehledu výskytu rizikových jevů** ve třídách zpracovaných třídními učiteli, analyzovaného následně ŠMP a obsáhleji v týmu ŠPP (viz příloha),
- **hodnocení žáků**
- **specifických mapovacích a evaluačních nástrojů –** různé formy průběžného mapování třídního kolektivu

Na základě celkové analýzy těchto výstupů ŠPP formuluje změny na konci školního roku a vydává doporučení k plánu prevence, ale např. i zaměření ŠVP, definuje a plánuje vzdělávací potřeby pedagogů např. pro každoroční vzdělávací dílny pro pedagogy v přípravném týdnu i v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Evaluace předchozích PP jsou uchovány u ředitelky školy, výsledky anket, průzkumů a jiných šetření u školních psychologů.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Ukázka deníku třídního učitele

Příloha č. 2: Kontakty na specializované instituce

Příloha č. 3: Vybrané předpisy pro oblast prevence rizikových forem chování

Příloha č. 4: Ukázka z tabulky prevence

Příloha č. 5: Seznam kázeňských opatření, poznámek a pochval

Příloha č. 6: Formuláře šikana/ násilí

Příloha 1: Ukázka deníku třídního učitele

Deník třídního učitele

	Mapování klimatu a vztahů v třídním kolektivu (silné a slabé stránky třídy, ohrožení a vyčlenění žáci, prosociální a podpůrní žáci, vlivní a silní hráči třídy,…). **Intervence a prevence TU se třídou nebo její převážnou částí (téma a popis prevence / intervence) Skupinová nebo individuální intervence a prevence** (jména žáků a popis problému)	**Intervence TU s rodiči** (jména žáků, rodičů a popis prevence / intervence)
září		
říjen		
listopad		
prosinec		
leden		
únor		
březen		
duben		
květen		
červen		

Příloha 2: Kontakty na specializované instituce

Kontakty na pedagogicko-psychologické poradny a speciální pedagogická centra:

- PPP Brno, Kohoutova 4, https://www.pppbrno.cz/cs/
- PPP Voroněžská 5, http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicka-poradna-voronezska-voronezska-5
- SPC Štolcova 16, https://autistickaskola.cz/spc/

- KPPPB Veveří 462/15, http://www.kpppb.cz/index.php?page=o-nas
- SPC Kociánka 2801/6a, https://www.skola-kocianka.cz/spc/kontakty
- SPC Ibsenova 1, https://www.ibsenka.cz/spc-0
- SPC Kamenomlýnská 2, https://kamenomlynska.cz/index.php?show=kontakt-sekce&s=spc

Další důležité kontakty:

- Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Sládkova 45, https://www.pppbrno.cz/cs/kontakty/sladkova/
- Krizové centrum pro děti, dospívající a rodinu Spondea, Sýpka 25, https://www.spondea.cz/cz
- Krizové centrum pro děti a mládež, Hapalova 4, https://www.krizovecentrum.cz/
- Linka bezpečí, https://www.linkabezpeci.cz/
- OSPOD Brno Řečkovice, Královo Pole (případně dle potřeby i další)
- Městská policie Brno - Řečkovice, https://www.mpb.cz/sluzebny/detail/pole/
- SVP Veslařská, https://www.svpbrno.cz/

Příloha 3: Vybrané předpisy pro oblast prevence rizikových forem chování

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- Zákon č. 167/2018Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č.263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- Vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče
- Vyhláška 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních

Vnitroresortní předpisy a dokumenty

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu,xenofobie a intolerance, č.j.: 14 423/1999-22 (Věstník MŠMT sešit 5/1999)
- Pedagogové proti drogám - Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách a školských zařízeních (MŠMT 1999)
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j.: 28 275/2000-22 (Věstník MŠMT sešit 1/2001)
- Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení (MŠMT 2001)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.: 10194/2002-14 (Věstník MŠMT sešit 3/2002)
- Volný čas a prevence u dětí a mládeže (MŠMT 2002)
- Evaluace a diagnostika preventivních programů (MŠMT 2002)

- Informace pro odbory školství krajských úřadů, předškolní zařízení, školy a školská zařízení
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j.: 25 884/2003-24 (Věstník MŠMT sešit 11/2003)
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j.: 11691/2004-24 (Věstník MŠMT sešit 6/20004)
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005-2008, č.j.: 10 844/2005-24
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005 (Věstník MŠMT sešit 2/2006)
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 20 006/2007- 51 (Věstník MŠMT sešit 11/2007)

Ministerstvo zdravotnictví

- Zákon č. 65/2017 Sb. - Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo financí

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 186/2016 Sb., o loteriích a podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo spravedlnosti

- Trestní zákon č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo vnitra

- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo práce a sociálních věcí

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů
- Zákoník práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení č. 2/1993 Sb., Předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR, ve znění pozdějších předpisů.

Respektujeme aktualizace výše zmíněných právních předpisů.

Příloha č. 4: Ukázka z tabulky prevence (6. ročník)

Třída: ... Třídní učitel: ... Školní rok: 2026/27

Prosíme o zpracování následujících informací:

1. Stručná charakteristika celkové atmosféry třídy vyplývají z celoročního pozorování a mapování třídních kolektivů.

2. Charakteristika problémových žáků (proč), případně udělená kázeňská opatření. Týká se i obětí šikany, ať už prokázané nebo potenciálních obětí.

3. Adaptační a jiné výjezdy, ŠVP

4. Spolupráce s MP a Policií ČR, počet hodin, název programu, kdo ho organizoval, hrazeno žáky, délka programu…

5. Výrazně špatná spolupráce s rodiči (jmenovitě).

6. Spolupráce s OSPODem (jmenovitě).

Třídní učitel kontroluje, zda byla daná aktivita splněna a rovněž ji zapíše do tabulky.

1	.
2	
3	
4	
5	
6	

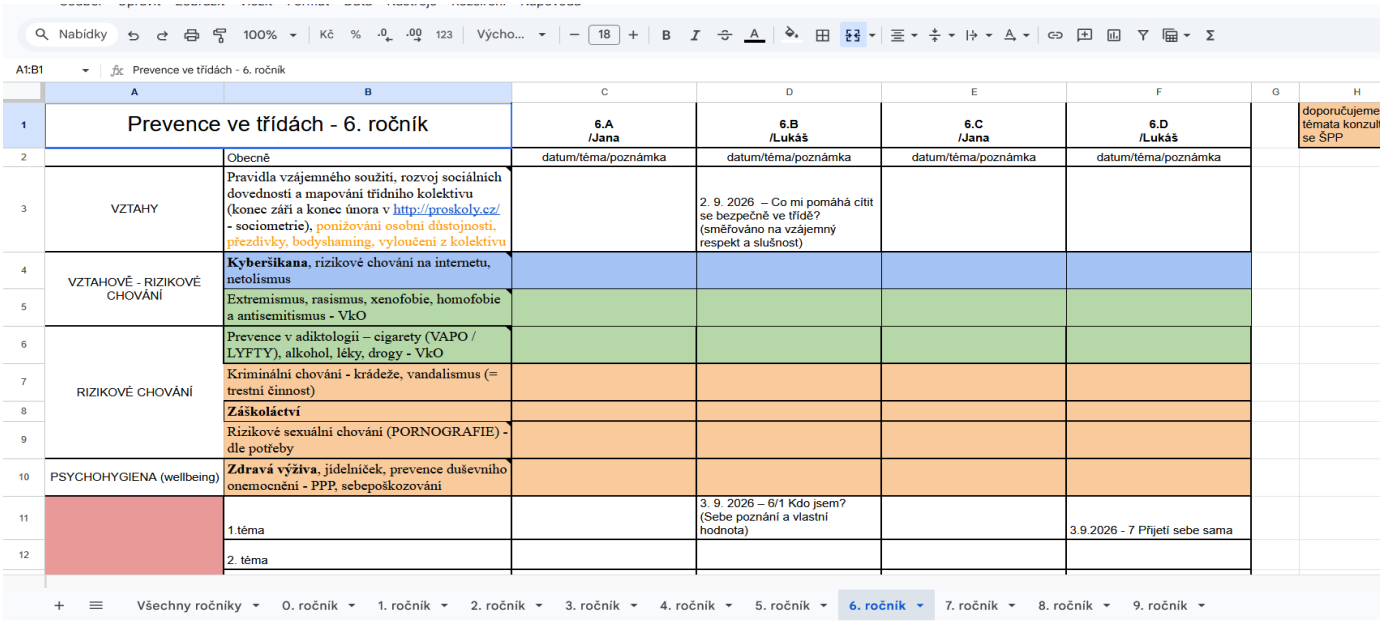
7. Výskyt patologických jevů (počet, případně jména), na každý řádek je třeba rozepsat jmenovitě, koho jste řešili

Patologický jev	**Počet případů / žáků**	**Jména**	**Poznámky**
Kyberšikana (počet případů)			
Rizikové sporty a rizikové chování ve sportu, rizikové chování v dopravě (počet žáků)			
Skryté záškoláctví s vědomím rodičů (počet žáků)			
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (počet žáků)			
Kouření (počet žáků)			
Alkohol (počet žáků)			
Slovní a fyzické útoky na pracovníky školy (počet žáků)			
Měkké drogy – marihuana (počet žáků)			
Záškoláctví do 10 neomluvených hodin (počet žáků)			
Sebepoškozování, autoagrese (počet žáků)			
Kriminální chování (počet žáků)			
Záškoláctví nad 10 neomluvených hodin (počet žáků)			
Šikana (uvést, zda psychická či fyzická)(počet případů)			
Zanedbávání dítěte, zneužívání, týrání (počet žáků)			

Vyloučení dítěte z kolektivu (počet případů)			
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů)			
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (počet žáků)			
Poruchy příjmu potravy (počet žáků)			
Návykové látky pervitin... (počet žáků)			
Špatné vztahy mezi spolužáky (počet případů)			
Závislost na sociálních sítích (počet žáků)			

Tento dokument vyplňuje TU v průběhu celého školního roku. Na konci školního roku přeposílá dokument metodikům prevence pro 1. a 2. stupeň (Vlachová).

Příloha č. 5: Sdílená tabulka preventivních aktivit

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Prevence ve třídách - 6. ročník		6.A /Jana	6.B /Lukáš	6.C /Jana	6.D /Lukáš		doporučujeme témata konzul se ŠPP
2		Obecně	datum/téma/poznámka	datum/téma/poznámka	datum/téma/poznámka	datum/téma/poznámka		
3	VZTAHY	Pravidla vzájemného soužití, rozvoj sociálních dovedností a mapování třídního kolektivu (konec září a konec února v http://proskoly.cz/ - sociometrie), ponižování osobní důstojnosti, přezdívky, bodyshaming, vyloučení z kolektivu		2. 9. 2026 – Co mi pomáhá cítit se bezpečně ve třídě? (směřováno na vzájemný respekt a slušnost)				
4	VZTAHOVÉ - RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ	**Kyberšikana**, rizikové chování na internetu, netolismus						
5		Extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie a antisemitismus - VkO						
6	RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ	Prevence v adiktologii – cigarety (VAPO / LYFTY), alkohol, léky, drogy - VkO						
7		Kriminální chování - krádeže, vandalismus (= trestní činnost)						
8		**Záškoláctví**						
9		Rizikové sexuální chování (PORNOGRAFIE) - dle potřeby						
10	PSYCHOHYGIENA (wellbeing)	**Zdravá výživa**, jídelníček, prevence duševního onemocnění - PPP, sebepoškozování						
11		1.téma		3. 9. 2026 – 6/1 Kdo jsem? (Sebe poznání a vlastní hodnota)		3.9.2026 - 7 Přijetí sebe sama		
12		2. téma						